

An rún gairmiúil san aois dhigiteach

Nuair a tharlaíonn an chumarsáid idir an gairmí agus a chliant trí chainéal atá míchuí ó thaobh na teicneolaíochta de, ní briseadh an rún lá an sceite. Briseadh é i bhfad níos luaithe, ag tráth roghnaithe na huirlise.

Fadhb nach bhfeiceann beagnach duine ar bith

Faigheann dlíodóir doiciméad rúnda ó chliant ar a fhón. Pléann doctúir diagnóis íogair le comhghleacaí. Comhordaíonn síceolaí le síciatraí cóireáil paitinn. Seolann comhairleoir cánach sonraí dearbhaithe atá ag fanacht le hathbhreithniú. Déanann gach duine é trí theachtaireachtaí meandracha. Agus ní stopann beagnach duine ar bith chun smaoinemh ar cá n-chríochnaíonn na teachtaireachtaí sin i ndáiríre.

Is é an freagra i bhformhór na gcásanna ná an freagra céanna: ar fhreastalaí nach rialaíonn an gairmí, i dtír nach gá go bhfuil a reachtaíocht ar eolas aige, á bhainistiú ag cuideachta arb é a samhail ghnó – i dtéarmaí eacnamaíochta díreacha – sonraí a charnadh. Seans go bhfuil an teachtaireacht criptithe i gcóir an aistir. Ach a luaithe a shroicheann sí an freastalaí, is cóip í atá stóráilte i mbonneagar tríú páirtí, faoi réir chinntí oibríochtúla, dlíthiúla agus tráchtála an tríú páirtí sin. Ní faoi réir chinntí an ghairmí.

An méid a deir an reachtaíocht

Tá an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí san Eoraip neamhbhalbh ina Airticil 32: caithfidh gach duine a phróiseálann sonraí pearsanta bearta teicniúla agus eagraíochtúla "cuí" a chur i bhfeidhm chun leibhéal slándála a chinntiú de réir an riosca. Ní dhéantar oiriúnacht na mbearta a thomhas de réir "an mhéid a deir an aip a dhéanann sí", ach de réir an fhíor-riosca. Má chríochnaíonn sonraí cliaint ar fhreastalaí nach ráthaíonn a dhlínse leibhéal cosanta atá comhionann le leibhéal an Limistéir Eacnamaíoch Eorpaigh, tá an rialaitheoir sonraí – is é sin, an gairmí – ag glacadh riosca nach bhfuil sé ar an eolas go hiomlán faoi b'fhéidir.

Agus ní GDPR amháin atá i gceist. Éilíonn an rún gairmiúil, atá rialaithe go sonrach do dhlíodóirí, dochtúirí, síceolaithe, iniúchóirí, iriseoirí agus eile, go mbeadh an chumarsáid leis an gcliant faoi rún. Ní "chomh rúnda agus is féidir". Faoi rún gan uaim. Mura féidir leis an gcainéal teicniúil a úsáidtear é sin a ráthú, tá an gairmí ag glacadh riosca nach gceadaíonn deonteolaíocht a ghairme.

Is é an paradocs ná nach bhfuil an riosca le feiceáil. Ní dhéanann duine ar bith iniúchadh ar theachtaireachtaí na hoifige. Ní iarrann duine ar bith an conradh próiseála sonraí ón soláthraí comhrá. Ní thagann an riosca chun solais ach amháin nuair atá sé ró-dhéanach: sceitheadh, sárú slándála foilsithe, ordú cúirte forghníomhaithe i mór-roinn eile gan fógra a thabhairt don úsáideoir.

An méid a theastaíonn ó ghairmí go teicniúil

Tá an rud a theastaíonn ó dhuine faoi dhualgas rúin i ndáiríre simplí go leor ó thaobh na riachtanas de:

- Cainéal ina dtéann teachtaireachtaí go díreach ó ghléas an tseoltóra go gléas an fhaighteora, gan dul trí fhreastalaí idirmheánach a stóráilann cóipeanna.

- Bonneagar a bhfuil a dhlínse agus a bheartais ailínithe le GDPR trí dhearadh, ní trí dhearbhu.
- Bealach chun tú féin a aithint leis an idirghabhálaí gan gá teagmhálaithe gairmiúla (ainmneacha cliant, uimhreacha gutháin, leabhar teagmhála) a thabhairt do thrú páirtí.
- Córas in-fhaofa – ní bunaithe ar fhocal an tsoláthraí – chun a dheimhniú gur shroich an teachtaireacht an duine ceart.

Ní liosta éilitheach é seo. Is é go deimhin an rud a measadh a bheith ina chuid nádúrtha den chumarsáid ghairmiúil réamhdhigiteach. Shásaigh litir chláraithe na critéir seo go léir. Glao teileafóin ó mhalartán na hoifige go malartán an chliant freisin. Ní hí an rud aisteach go bhfuil na ráthaíochtaí seo á n-éileamh inniu: is é an rud aisteach ná gur cailleadh iad sa trasdul chuig an gcainéal digiteach, gan duine ar bith faoi deara.

An difríocht idir criptiú agus gan stóráil

Tá meafar úsáideach ann. Is ionann teachtaireacht a chriptiú agus a stóráil ar fhreastalaí agus doiciméad a chur i dtaisceán agus an taisceán a fhágáil i dteach strainséara. Tá an taisceán go maith. Ní féidir an doiciméad a léamh i bprionsabal. Ach tá an doiciméad *fós i dteach duine eile*. Agus is féidir leis an duine sin ordú cúirte a fháil, ionsaí cibear a fhulaingt, a théarmaí seirbhíse a athrú, cuideachta eile a bhfuil eitic dhifriúil aici a cheannach nó is féidir leis imithe as radharc amárach.

Is é an rogha struchtúrach eile – ní proisididúil, ní bunaithe ar mhuintín – ná nach bhfágann an doiciméad an oifig riamh. Go dtaistealaíonn sé go díreach ó dheasc an ghairmí go deasc an chliant gan aon idirghabhálaí de chineál ar bith. Is é sin an rud a dhéanann cumarsáid pointe go pointe idir gléasanna go teicniúil: cuireann sé deireadh leis an idirghabhálaí. Ní hé go bhfuil an t-idirghabhálaí go dona. Is é go bhfuil an t-idirghabhálaí *neamhriachtanach* i gcás an rúin ghairmiúil. Agus caithfear an rud neamhriachtanach a dhíothú de réir prionsabail in aon chóras ar mian leis a bheith slán.

Ceist na freagrachta

I ndeireadh na dála, is í an cheist ba chóir go mbeadh gach gairmí faoi dhualgas rúin in ann a fhreagairt le "tá" daingean ná seo a leanas:

Má sceitear comhrá le duine de mo chliant amárach agus má fhiafraíonn cúirt nó cumann gairmiúil díom conas a bhainistím an rúndacht, an féidir liom a chruthú go teicniúil nach stóráil an cainéal a d'úsáid mé cóipeanna i mbonneagar tríú páirtithe? An féidir liom a chruthú nár fhág na sonraí gléasanna na beirte a ghlac páirt sa chomhrá riamh? An féidir liom a chruthú, gan a bheith ag brath ar fhocal cuideachta ó mhór-roinn eile, go raibh an rúndacht ráthaithe ag an ailtireacht agus nach ea ag gealltanais?

Más é an freagra ná ní féidir, ní hí an uirlis an fhadhb go coinceiteach. Is í an fhadhb ná gur tarmligeadh freagracht chuig uirlis nach raibh an uirlis deartha chun tacú léi. Tá sé cosúil le comhaid rúnda a chur i gclúdach trédhearcach agus muintín a bheith agat nach bhféachfaidh an fear poist istigh.

Deir an uirlis a roghnaíonn gairmí chun cumarsáid a dhéanamh lena chliant go leor faoin gcaoi a luachálann sé a muintín. Tá uirlisí ann atá deartha sa chaoi nach mbraitheann an mhuintín sin ar ghealltanais, ach ar an ailtireacht. Agus tá uirlisí ann nach bhfuil amhlaidh. Is cuid den obair é an difríocht a bheith ar eolas agat.

Creat normatach luaithe

- Rialachán (AE) 2016/679 (GDPR), go háirithe Airt. 5, 25 (cosaint sonraí trí dhearadh) agus 32 (slándáil na próiseála).
- Reachtaíocht na hÉireann maidir le rún gairmiúil (m.sh. Rialacháin na nAturnaetha, Cód Deonteolaíochta na nDochtúirí).
- An tAcht um Chosaint Sonraí 2018.

- Cóid eitice na gcomhlachtaí gairmiúla maidir le rúndacht agus rún gairmiúil.

[← Roimhe seo](#)[Ní hionann criptiú agus a bheith príobháideach: cad a deir meiteashonraí fút](#)[Ar aghaidh → GDPR agus teachtaireachtaí gairmiúla: cén fáth go sáraíonn an chuid is mó na rialacha gan fios a bheith acu](#)

Léitheoireacht le déanaí

- [CUADERNOS LIST PREGUNTAS TITLE](#)
- [CUADERNOS LIST SELFHOST TITLE](#)
- [CUADERNOS LIST IDENTIDAD TITLE](#)

Beir an t-alt seo leat áit ar bith a dteastaíonn sé uait.

[↓ Markdown](#) [↓ Téacs simplí](#) [↓ PDF](#)

Íoslódálfar an comhad chuig do ghléas. Ón áit sin is féidir leat é a shábháil, é a iompórtáil go Solo2 nó é a roinnt cibé áit is mian leat. Ní chinneann Cuadernos an ceann scríbe duitse.

Séala céir · SHA-256 e51d76c2374e107ad927f2e93597c76d3daf45ae88affe03f41b8979a287b5b7

Cuadernos Lacre · Foilseachán de chuid [Menzuri Gestión S.L.](#) · scríofa ag R.Eugenio · curtha in eagar ag foireann [Solo2](#).

Ní úsáideann an suíomh Gréasáin seo fianáin agus ní lódálann sé acmhainní ó thríú páirtithe. Úsáideann sé cuntas cuairteanna anaithnid féin-óstáilte (Umami, ar ár bhfreastalaí Eorpach) agus an t-íosmhéid JavaScript is gá le haghaidh do rogha téama éadrom/dorcha. Gan lorgaire, gan próifiliú, gan roinnt sonraí. Más mian leat sinn a leanúint: [RSS](#).